

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΗ ΤΕΧΝΗ

ΧΡΟΝΙΑ Γ'. ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1929 - ΤΕΥΧΟΣ 4^ο

ΤΟ ΕΔΑΦΟΣ ΜΕ ΤΕΣ ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΕΣ ΦΛΕΒΕΣ...

Εἴμεθα τὸ ἔδαφος.

Σκυμένοι ἐπάνω του, σκυθρωποὶ ἢ ξένιαστοι, τὸ ἀνασαλεύομε διαρκῶς, σκαλίζομε, ἐρευνᾶμε.

Εἴμεθα οἱ ἐρευνητὲς τοῦ ἐδάφους, μὰ καὶ τὸ ἔδαφος αὐτό, ἐπὶνω στὸ ὁποῖο ἐστρέψαμε ὅλη τὴν ὀρμή, ὅλη τὴ βία τῆς σκαπάνης μας.

Εἴμεθα οἱ γυρευτὲς πηγῶν· μὲ τὴ μαγικὴ μας ράβδο, πηγαίνομε ἀναζητόντας κρυμμένες πηγές.

Εἴμεθα οἱ νέοι χρυσοθῆρες πὺν κυνηγοῦμε χρυσὲς φλέβες.

Κάθε φορὰ πὺν συναντοῦμε καινούρια μιὰ πηγὴ, ἀπ' τὴν ὁποία δροσερὸ νερὸ ἀναβλύζει, ἢ χαρὰ μας ἐκδηλώνεται ἀκράτητη. Καὶ σὰ νομάδες τῆς ἐρήμου πὺν γιὰ πολὺ δοκιμάσαμε τῆς δίψας τὸ μαρτύριο, πὺν αὔξανε ἀκόμη ἢ ἄρρωστη φαντασία μας, σκύβομε ἐπάνω στὴν πηγὴ πὺν ἀνακαλύψαμε καὶ ἀκόρεστα — πίνομε, πίνομε. Κάθε φορὰ πὺν ἀγγίζομε χρυσὴ μιὰ φλέβα, ἢ λάμψη τοῦ πολυτίμου μετάλλου ἠλεκτρίζει τὰ μάτια μας, τὰ κάνει ν' ἀστράφτουν ἀπὸ τὴν ἀντανάκλασι τοῦ χρυσοῦ. Καὶ εἶναι πάντα ὠραῖα τὰ μάτια πὺν μέσα τους ἔχουν χρυσάφι: συμβολίζουν τὴ χαρὰ καὶ τὴν ἐλπίδα.

Ἄλλὰ νά, πὺν κι ἡ τελευταία πηγὴ ἐστείρειψε ἀπ' τὴ μεγάλη μας δίψα, νά πὺν κ' ἡ τελευταία χρυσὴ φλέβα ἐξαντλήθηκε ἀπὸ τὴν ἀπληστία μας. Ἀπομένομε καὶ πάλι σκεπτικοί, μ' ἔγνοια φτωχοῦ μέσα μας, ἐπάνω ἀπὸ ἓνα ἔδαφος, πλούσιο μὲν καὶ γόνιμο, ἀλλὰ πὺν κουράσαμε κι ἐξαντλήσαμε μὲ τὴν ὑπερβολικὴ ἐκμετάλλευσι. Κι ἐνῶ ἄλ-

λοτε νομίζαμε πὼς μερικές καθαρές σταγόνες καὶ λίγη χρυσὴ σκόνη θ' ἀρκοῦσαν γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουν κάθε μας δῖψα καὶ φιλοδοξία, τώρα ἀντιλαμβανόμεθα πὼς τίποτε δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ τὲς κορέσει.

Κι ὅμως κάτι πάλι σὰν πνοὴ ἀνέμου νὰ μᾶς ψιθυρίζει, πὼς τὸ ἔδαφος αὐτὸ πού νομίζομε ἕξαντλημένο καὶ γνωστό, κρύβει ἀκόμα στὰ βάθη του θησαυροὺς ἀμύθητους καὶ διαυγέστατες πηγές, καὶ πὼς μέσα στὰ διαδοχικὰ στρώματά του μιὰ ἐργασία μυστηριώδης συντελεῖται, κανάλια ὑπόγεια τὸ ἀνεφοδιάζουν διαρκῶς, τροφοδοτοῦν μὲ νέους χυμούς.

Κι ἡ ὁδοιπορία μας ἐξακολουθεῖ, ἡ ἐρευνά μας ξαναρχίζει.

.....
Εἴμεθα τὸ ἔδαφος, τὸ ἔδαφος πού κρύβει πηγές καὶ θησαυροὺς.

Εἴμεθα οἱ γυρευτὲς πηγῶν κι οἱ χρυσοθῆρες.

Εἶναι δὲ ἡ χαρὰ μας ἀπέραντη σὰν τὸν ὄριζοντα κι ἡ θλίψη μας βαθειὰ σὰν τὸν ὠκεανό, κάθε φορὰ πού διαγνώσομε στὸν ἑαυτό μας τὸν αἰώνιο ταξειδιώτη, τὸν αἰώνιο σκλάβο, δεσμευμένο στὸ ἴδιο πάντα ἔδαφος, ἔδαφος πού κρύβει στὰ βάθη του τὲς πηγές πού δροσιίζουν καὶ τὸν χρυσὸ πού θαμπώνει.

Ἄλλ' εἴμεθα κάποτε — καταντοῦμε κάποτε — οἱ τυμβωρύχοι αὐτοῦ τοῦ ἔδάφους. Ξαναπέφτομε — τυχαῖα ἢ ἐσκεμμένα — ἐπάνω σὲ μέρη πού ἄλλοτε τὰ πολυσκάψαμε κι ἐγείραμε ἀπὸ πάνω στήλη, κι ἐχαράξαμε τὴ λέξη: ΛΗΘΗ.

Ἄνασαλεύομε γῆ πονεμένη κι' ἕξαντλημένη πού θ' ἄπρεπε πλέον γιὰ πάντα ν' ἀφίναμε ἡσυχ.

Ἐπαναφέρομε στὸ φῶς καὶ τὴν κίνησι, κάτι πού γνώρισε τέλος τὴ γαλήνη τοῦ θανάτου, ὕσιερα ἀπὸ μία πολυτάραχη κι ἀνήσυχη ζωή.

Ἡ τύψις τότε μᾶς κυριεύει. Φόβου αἴσθημα μᾶς πληροῖ καὶ δεισιδαιμονία.

Βρίσκομε τὸν ἑαυτό μας ἔνοχο καὶ πάλιν ἔνοχο πρὸς τὴ ζωή. Κι ὁ λόθος τῶν παρθένων πηγῶν ἀναγεννᾶται μέσα μας, πιὸ ἔντονος ἀπὸ ποτέ, πιὸ ἰσχυρός. Ἀφίνομε στὴν ἡσυχία της τὴ γωνιά γῆς πού γιὰ μιὰ στιγμή ταράξαμε τὴν ἐρημία της κι ἐξορμοῦμε πιὸ ἀποσπαστικὸ ἀπὸ ποτέ πρὸς νέες διευθύνσεις.

ΥΠΟΣΧΕΣΙΣ

ὦ κόσμε, μ' ἔσωσες ἀπὸ τὸν ἴδιο ἑαυτό μου.
Μ' ἐλύτρωσες ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ σκληρά μου νύχια.
Γι αὐτὸ καὶ σήμερα, σ' ἀγαπῶ, τόσο κόσμε.

.....
Ἦμουν σὰν ἓνα θηρίο ἀνίλεο ποὺ δαγκάνει τὲς σάρκες του, ξεσχίζει τὸ δέρμα του. Ὀλόκληρη τὴν προγονικὴ ἀγριότητα ποὺ βρῆκα κλεισμένη στὰ βάθη μου τὴν κατεύθυνα ἐναντίον μου.

Ἄδιάφορος καὶ περιφρονητὴς στὲς ὁμορφιὲς τοῦ κόσμου, εἶχα τὰ μάτια μου στραμμένα πρὸς ἓναν ἄλλο κόσμον — σκοτεινὸ — ποὺ ἔκρυθα μέσα μου. Ὁ κόσμος αὐτὸς μόνο μ' ἐνδιέφερε γιατί μιλοῦσε σὰν βοή παρθένου δάσους στὰ πρωτόγονα αὐτιά μου.

Καὶ ἀκροόμουν μυστικὰ τὲς μύριες φωνές του — πένθιμες ἢ ἀγριες.

Ἦμουν ἀπαθὴς στὶς ὁμορφιὲς τοῦ γύρω μου κόσμου, τυφλὸς στὲς φόρμες του, κουφὸς στὲς μελωδίες του, ἀσυγκίνητος στὲς εὐωδίες του, βουβὸς στὲς προσκλήσεις του.

Ἐπέβλεπα τὸ βλέμμα μου μὴ τυχὸν καὶ σταματήσει ἐπάνω του, κι ἀνησυχήσει ἢ σάρκα μου, ταραχθεῖ τὸ πνεῦμα μου, στὴ θέα τῆς καλλονῆς ἢ γαλήνης του.

Ἐφευγα τὴ μουσικὴ τῶν ἤχων του, τὰ κονσέρτα τῶν ψίθυρων καὶ θορύβων του, ἀρπάζοντας μόνο τὸ ἔξαλλο πολεμικὸ ἄσμα ποῦ ἄκουα μέσα μου.

Σ' ἔφευγα, κόσμε, σ' ἔφευγα, μὰ καθὼς τὸ πληγωμένο θηρίο ποὺ φεύγει, μέσα στὰ σκιερὰ δάση καὶ ἄντρα, τὴ λάμψη τῆς μοιραίας πεδιάδας.

Κι ἀλύπητα, ἐβύθιζα τὰ δάκτυλα μὲς στὲς πληγές μου, ποὺ ἐπαλλαν ἀπ' τὴν ἴδια πάντα φρικίασι.

Ἐπῆρξα ὁ μουσουργὸς τοῦ πόνου μου, ὁ ἀπομονομένος τραγουδιστὴς τοῦ πόνου τῆς ζωῆς.

.....
Δὲν σ' ἀγνοοῦσα ὅμως, κόσμε. Σ' ἔφευγα μόνο, σ' ἔφευγα, γιατί ἔτσι τὸ πρόσταζε, ἔτσι τὸ ἀπαιτοῦσε ἢ ἀτίθασση κι ἀδιάλλακτη φύσις μου.

Ἐδάλαια ἓνα μεγάλο ἀγῶνα, γιατί δὲν ἤθελα ἀλλοιῶς πῶς νὰ σὲ ἀτενίσω, κόσμε, παρὰ μὲ μάτια νεογέν-

νητου ποῦ δέχεται γιά πρώτη φορά τὸ ξανθὸ φῶς τῆς μέρας. Ἔως οὗτου, ἐξαντλημένος ἀπ' τὸν ἀγῶνα αὐτό, νικημένος ἀλλὰ καὶ νικητής, ἔπεσα γονατιστὸς μιὰ μέρα, πάνω στὴ ζεστὴ ἀμμουδιὰ μιᾶς ἀκρογιαλιάς, ἀπέναντι σὲ μιὰ γαλανὴ θάλασσα μὲ τὰ μάτια—μάτια νεογεννήτου—στραμμένα πρὸς ἐσέ, Ἥλιε...

Κ' ἐκεῖ, μὲ λυγισμένα τὰ γόνατα, σὲ ὑπεσχέθηκα ἓνα ἀνέκφραστο, ἓνα ἀνειπωτο ἀκόμη ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους, τραγοῦδι Ζωῆς...

ΚΥΜΑ ΖΩΗΣ ΚΥΜΑ ΘΑΝΑΤΟΥ...

Κῦμα ζωῆς, κῦμα θανάτου, ἀχαλίνωτο, ἀκράτητο κι ὀρμητικό, ὀλοένα ποὺ πληοίαιζε πιὸ γιγάντιο καὶ ἀπειληκό, μὲ σάρωσε ἓνα δεῖλι, τὴν ὥρα ὅπου σκεπτικὸς περιπατοῦσα πάνω στὴν ξεσκέπαστη ἀκρογιαλιά, μὲ περίλουσε ἀπὸ ἀχνισμένο ἀφρὸ, μὲ σώριασε δίχως πνοὴ πάνω στὰ βράχια.

Τέτοια ἦταν τοῦ κύματος ἡ ὀρμὴ, τέτοια ἡ δύναμις, τέτοια ἡ ὀργή.

Ἄξέχαστο δειλινό. Σὰν βουτηγμένος μὲς στὸ αἷμα, ἔγερνε πρὸς τὴ δύση του ὁ ἥλιος. Ἡ τελευταῖες ἀκτῖνες του πορφύριζαν τὰ θαλάσσινα νερά' καὶ τὸ κῦμα αὐτὸ ἦταν κόκκινο : κῦμα θανάτου!

.....
Μὴ δειλιάσεις ποτέ, ἀνθρώπε, ἀπέναντι στὸ κῦμα τοῦ θανάτου, ὅσο ὑψηλό, λυσσασμένο, σκληρὸ καὶ νὰ σοῦ φανεῖ. Γιατὶ τὸ κῦμα τοῦ θανάτου κάνει ἓνα μὲ τὸ κῦμα τῆς ζωῆς καὶ μόνοι ὅσοι ἀντίκρουσαν τὸν θάνατο, γνώρισαν κάπως βαθύτερα τὴ ζωὴ.

Μὴ τὴν καρδιά σου ἀφίξεις νὰ πάλει στὴ θεὰ τοῦ ὄρθιου σὰν βουνὸ κύματος, πεῦρχεται νὰ σ' ἀρπάξει καὶ νὰ σὲ πειιάξει σὰν ἀλαφρόβαρκα, νὰ σὲ τσακίσει πάνω στοὺς βράχους' γιατί τὸ κῦμα αὐτὸ βγαίνει ἀπὸ τὰ σπλάχνα τοῦ ὠκεανοῦ. Ὅλα τὰ κλειδιὰ τῶν μυστικῶν τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τοῦ βυθοῦ του θὰ σοῦ τὰ δώσει αὐτὸ τὸ κῦμα. Καὶ

ἀγαπᾶς τὸν ὠκεανὸ καὶ τὰ μυστήριά του, ἄνθρωπε, ποῦ
σὰ ναυαγὸς παλαίεις μὲ τὸ κῦμα καὶ διαρκῶς θρέφεσαι
μὲ τὴν ἐλπίδα ν' ἀράξεις σὲ μιὰ μαγεμένη νησίδα.

Μὴν ἀγανακτῆσεις γιὰ τὸ κῦμα ποῦ ἐξαργιωμένο ἔρ-
χεται νὰ σὲ δαίρει· δέξου τὶς ἑκατὸ καὶ μιὰ μαστιγώσεις
τοῦ κύματος. Εἶναι τὸ δάρσιμο μιᾶς αὐστηρῆς μητέρας,
κάθε φορὰ ποῦ παρακοῦς τὲς ἐντολές της.

Καὶ μὴ φοβηθεῖς, τὴν ὀργισμένη μητέρα σου περισ-
σότερο ἅπ' ὅτι πρέπει. Εἶναι καλὴ αὐτὴ ἢ μητέρα καὶ
μόνα ἀγαπᾷ ἅπ' τὰ παιδιά της ἐκεῖνα ποῦ τῆς ἀπειθοῦν·
εἶναι σοφὴ μητέρα.

Δέξου τὸ κῦμα θανάτου σὰν ἓνα κῦμα ζωῆς. Δέξου
τὸ κύπημά του, τὸ μαστίγιμά του. Ἔτσι θὰ ἀντιδράσεις
καλύτερα.

Ξένιαστος ἀκροόσουν τὸν φλοῖσθο τὸν νοσταλγικό,
σὰν τραγοῦδι κοχυλιοῦ, ὅταν ἐδέχθηκες, σὰν ρόπαλο, τὸ
ἄγριο καὶ κόκκινο κῦμα. Ἔχε ὑπομονὴ καὶ θὰ δεῖς, τὸ
ἴδιο αὐτὸ κῦμα ποῦ ἐξαλλο καὶ τρικυμισμένο βγῆκε, ποιὸς
ξέρει ἀπὸ τί μέλανας βυθοὺς τῆς γλαυκῆς θάλασσας, νὰ
κοπάζει, νὰ γαληνεύει, τέτοια εἶναι ἡ ζωὴ, ἄνθρωπε. Αὔριο
σὲ νανουρίζει ὁ ἴδιος φλοῖσθος ποῦ ὑπῆρξε γιὰ σένα τὸ
κῦμα τῆς τρικυμίας ποῦ σὲ ρήμαξε, αὔριο παίζεις μὲ τὸ
κῦμα ζωῆς ποῦ στάθηκε γιὰ σένα τὸ κῦμα θανάτου.

.....
Κῦμα ζωῆς, κῦμα θανάτου, ἀχαλίνωτο, ἀκράτητο καὶ
ὀρμητικό, ὀλοένα ποῦ πλησίαζε πρὸ γιγάντιο καὶ ἀπειλη-
τικό, μὲ σάρωσε ἓνα δεῖλι, τὴν ὥρα ὅπου σκεπτικὸς περι-
πατοῦσα πάνω στὴν ξεσκέπαστη ἀκρογιαλιά, μὲ περιλόουσε
ἀπὸ ἀχνισμένο ἀφρό, μὲ σώριασε δίχως πνοὴ πάνω στὰ
βράχια.

Τέτοια ἦταν τοῦ κύματος ἡ ὀρμὴ, τέτοια ἡ δύναμη,
τέτοια ἡ ὀργή.

Ἀξέχαστο δειλινό. Σὰν βουτημένος μὲς στὸ αἷμα,
ἔγερνε πρὸς τὴ δύση του ὁ ἥλιος. Ἡ τελευταῖες ἀκτῖνες
του, πορφύριζαν τὰ θαλάσσινα νερά· καὶ τὸ κῦμα αὐτὸ
ἦταν κόκκινο : κῦμα θανάτου.

Γ. ΒΡΙΣΙΜΙΤΖΑΚΗΣ